

Puolustusministeriö
Puolustusvoimat

5.5.2014

Puolustusvoimien tilintarkastuskertomus vuodelta 2013

Valtiontalouden tarkastusvirasto antaa Puolustusvoimien tilintarkastuksesta varainhoitovuodelta 2013 tämän tilintarkastuskertomuksen. Tilintarkastuskertomus annetaan sekä puolustusministeriölle että Puolustusvoimille.

Tarkastus on suoritettu tarkastusviraston tilintarkastusohjeen mukaisesti, ja se on kohdistunut valtion talousarviosta annetun asetuksen 63 §:n tarkoittamaan tilinpäätökseen, tilinpäätöstietojen perustana olevaan kirjanpitoon ja tuloksellisuuden laskentatoimeen, sisäiseen valvontaan sekä talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattamiseen.

Tarkastuksen ovat suorittaneet johtava tilintarkastaja Pontus Londen, johtava tilintarkastaja, JHTT, Jani Leinonen sekä ylitarkastaja Sanna-Mari Viljanen. Tarkastusta on valvonut tilintarkastuspäällikkö, JHTT Erkki Pitkänen.

Tilinpäätös

Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot

Tilinpäätöslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa sekä niiden perustana olevaa kirjanpitoa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, onko tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot laadittu olennaisilta osin oikein.

Puolustusvoimien talousarvion toteutumalaskelman yhteydessä esitettyjen talousarviossa myönnettyjen valtuuksien osalta Puolustusvoimat on tilinpäätöksensä mukaan ylittänyt vuoden 2013 talousarvion mukaan käytettävissä olleen valtuuden momentilla 27.10.18 (Puolustusmateriaalihankinnat) 13,3 miljoonalla eurolla. Lisäksi Puolustusvoimat on käyttänyt talousarvion vastaisesti edellä mainitulla momentilla sekä momentilla 27.10.01 (Puolustusvoimien toimintamenot) aikaisemman vuoden talousarviossa myönnettyä valtuutta, jota ei ole vuoden 2013 talousarviossa uusittu. Puolustusvoimien valtuusseurantajärjestelmän tietojen mukaan tätä käyttöä oli yhteensä 22,1 miljoonaa euroa. Tilintarkastuksessa ei kaikilta osin ole voitu varmistua tiedon oikeellisuudesta. Valtion talousarviosta annetun lain 10 §:n mukaan valtuutta ei saa ylittää ja sitä voidaan käyttää vain sen varainhoitovuoden aikana, jonka talousarviossa se on myönnetty.

Tilinpäätöslaskelmat on laadittu muilta osin säännösten mukaisesti.

VALTIONTALouden TARKASTUSVIRASTO

Tilinpäätöslaskelmien liitteenä esitettävät tiedot on esitetty valtion talousarviosta annetun asetuksen edellyttämällä tavalla.

Tilinpäätösanalyysi on esitetty valtion talousarviosta annetun asetuksen mukaisesti.

Tuloksellisuuden kuvaus

Toiminnallista tehokkuutta koskevien tietojen sisältöä ja esittämistapaa ja niiden perustana olevaa laskentatoimintaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, sisältääkö tuloksellisuuden kuvaus olennaisilta osin oikeat ja riittävät tiedot.

Toiminnallista tehokkuutta koskevien tietojen sisältöä ja esittämistapaa ja niiden perustana olevaa laskentatoimintaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, sisältääkö tuloksellisuuden kuvaus olennaisilta osin oikeat ja riittävät tiedot.

Toiminnallista tehokkuutta koskevinä tietoina on esitetty maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat ja kustannuslaskentaan perustuvia tietoja tulosalueittain sekä muutamia tuottavuutta kuvaavia tunnuslukuja.

Maksullisen toiminnan tuotot olivat 17,3 miljoonaa euroa ja hintatuetun maksullisen toiminnan hintatuki 0,2 miljoonaa euroa.

Koska toiminnallisesta tehokkuudesta esitettyihin tietoihin sisältyy erityisesti työajan kohdentamisesta aiheutuvaa olennaista arvionvaraisuutta, ei toiminnallisesta tehokkuudesta esitettyjä tietoja voida pitää oikeina ja riittävinä.

Sisäinen valvonta

Sisäistä valvontaa on arvioitu riskianalyyseissä ja tarkastettu kirjanpidon, valtuusseurannan ja tuloksellisuuden laskentatoimen sekä hankintatoimen tarkastusten yhteydessä.

Tuloksellisuuden laskentatoimen järjestämisessä ja vuosituloksen esittämisessä on tullut esiin työkustannusten kohdentamiseen liittyviä puutteita. Puolustusvoimien tulee jatkaa tuloksellisuuden laskentatoimensa kehittämistä, jotta se voi tuottaa valtion talousarviosta annetun asetuksen 55 §:n edellyttämät tiedot.

Valtuusseurannan tarkastuksessa on seurannan järjestämisessä ja hoitamisessa tullut esiin puutteita, joiden johdosta Puolustusvoimien tulee ryhtyä toimenpiteisiin niin, että seuranta järjestetään valtion talousarviosta annetun lain 15 §:n edellyttämällä tavalla.

Sisäisen valvonnan osalta ei ole tullut esiin muuta olennaista huomautettavaa.

Talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattaminen

Tarkastuksen perusteella voidaan lausua, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu lukuun ottamatta valtuuden ylittämistä valtion talousarviosta annetun lain 10 §:n vastaisesti Puolustusvoimien tilinpäätöksen mukaan momentilla 27.10.18 (Puolustusmateriaalihankinnat) 13,3 mil-

joonalla eurolla, valtuuden käyttöajan jatkamista valtion talousarviosta annetun lain 10 §:n vastaisesti momenteilla 27.10.01 (Puolustusvoimien toimintamenot) ja 27.10.18 (Puolustusmateriaalihankinnat) sekä valtuuksien käytön seurannan järjestämistä valtion talousarviosta annetun lain 15 §:n edellyttämällä tavalla sekä maksullisen toiminnan kannattavuuden seuranta, vuosituloksen esittämistä ja tuloksellisuuden laskentatoimen järjestämistä valtion talousarviosta annetun lain 16 §:n tarkoittamalla tavalla.

Ilmoitusvelvollisuus valtiontalouden tarkastusvirastolle

Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 5 §:n 1 momenttiin perustuen Puolustusvoimien tulee ilmoittaa tarkastusvirastolle 15.8.2014 mennessä, mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt valtuuden käytön seurannan järjestämiseksi valtion talousarviosta annetun lain 15 §:n ja tuloksellisuuden laskentatoimen järjestämiseksi valtion talousarviosta annetun lain 16 §:n tarkoittamalla tavalla sekä vuoden 2013 tilinpäätöksen mukaan uusittavissa olevan valtuuden määrän varmistamiseksi.

Ylijohtaja

Marjatta Kimmonen

Johtava tilintarkastaja

Pontus Londen

TIEDOKSI

Eduskunnan tarkastusvaliokunta
Valtiovarainministeriö
Valtiovarain controller -toiminto
Puolustusministeriön kirjaamo
Puolustusministeriön kansliapäällikkö
Puolustusvoimien komentaja
Valtiokonttori